

BASIN AÇIKLAMASI

Yeni Bir Enkaz Değil, Güvenli Bir Yaşam İstiyoruz!

Maltepe’de yedi katlı bir binada meydana gelen çökme sonucu iki yurttaşımızın yaşamını yitirmesinin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Hayatını kaybeden yurttaşlarımızın ailelerine ve yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz.

Küçükçekmece’de ve başka ilçelerde yaşanan çökmelerin ardından bu olay, yapı güvenliği sorununun depremle sınırlı olmadığını yeniden göstermiştir. İstanbul’da yurttaşlarımız, beklenen deprem gerçekleşmeden de binaların enkazı altında hayatını kaybetmektedir. Kamu yönetiminin sorumluluğu, her yıkımın ardından üzüntü bildirmekle yetinmek değil, yeni can kayıplarını önlemektir.

Binaya sonradan kaçak katlar eklendiğine ilişkin açıklamalar olayın vahametini artırmaktadır. Üç katın kaçak olduğu ve yapının imar barışından yararlandığı yönündeki iddialar; proje, ruhsat, iskân ve varsa yapı kayıt belgesi üzerinden açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu iddiaların doğrulanması, denetimsiz yapılaşmanın idari işlemlerle meşrulaştırıldığı çok daha acı bir gerçeği ortaya koyacaktır.

İmar affı, bir binanın taşıma kapasitesini artırmaz; eksik mimarlık ve mühendislik hizmetini tamamlamaz, can güvenliğini sağlamaz. TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi olarak yıllardır uyarıyoruz: Bilimsel incelemeyi ve etkin denetimi devre dışı bırakan imar afları, yapı güvenliği sorununu çözemez. Kaçak yapılaşmayı gelir ve siyasi destek aracına dönüştüren anlayışın bedeli yurttaşlarımızın yaşamı olamaz.

Çökmelerin teknik nedenleri belirlenmeli; yapının inşası, sonradan yapılan ilaveler, müdahaleler ve denetim süreçleri bütün yönleriyle araştırılmalıdır. Kaçak katlar karşısında ilgili idarelerin hangi işlemleri yaptığı ve varsa imar barışı başvurusunun nasıl değerlendirildiği kamuoyuna açıklanmalıdır. Sorumluluk zincirinin hiçbir halkası araştırmanın dışında bırakılmamalıdır.

Mesele yalnızca bu bina değildir. Mimarlık ve mühendislik hizmetlerinden yeterince yararlanmadan üretilmiş, denetimsiz kalmış, bakımsız bırakılmış veya taşıyıcı sistemine zarar verilmiş yapıların belirlenmesi acil bir kamu görevidir. **İstanbul’un bütün ilçelerini kapsayan güncel ve bilimsel yapı stoku envanteri tamamlanmalı; ön taramalar ayrıntılı teknik incelemelerle desteklenmeli, acil tehlike taşıyan yapılarda gerekli önlemler gecikmeden alınmalıdır.**

“2000 yılından sonra yapılan bütün binalar depreme dayanıklıdır” yaklaşımı da yanıltıcıdır. Doğru tasarlanmayan, uygun malzemeye inşa edilmeyen, etkin denetlenmeyen veya kullanım sırasında zarar gören yeni yapılar da risk taşıyabilir. Yapı güvenliği, tasarımdan başlayarak kullanım ömrü boyunca korunmalıdır.

Yoksul yurttaşlarımızın güvensiz yapılarda yaşamaya mecbur bırakılması kabul edilemez. Tahliyeler, kiracılar dâhil ihtiyaç sahiplerine güvenli geçici konut, taşınma ve yeterli kira desteği sağlanarak yürütülmelidir. Güçlendirme ve yeniden yapım süreçleri kamusal destekle gerçekleştirilmeli; insanlar can güvenliği ile evsiz kalmak arasında bırakılmamalıdır.

Kentsel dönüşümün önceliği rantı ve yapı yoğunluğunu artırmak değil, yaşamı güvenceye almak olmalıdır. Merkezi ve yerel yönetimleri, meslek odaları ve bilim insanlarının katılımıyla şeffaf, denetlenebilir ve kamu yararını esas alan bir yapı güvenliği programını hayata geçirmeye çağırıyoruz. TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi olarak mesleki birikimimizle bu çalışmalara katılmaya hazır olduğumuzu; sorumlulukların ortaya çıkarılmasının ve güvenli barınma hakkının takipçisi olacağımızı bildiriyoruz.

İmar affıyla sorumluluk ortadan kalkmaz. Güvenli barınma hakkı ertelenemez. Yeni can kayıplarını önlemek için şimdi harekete geçilmelidir!

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi